

Bomenpad Ossenbeemd

Ontdekkelen

- ① Ontmoetingsplek "De Hangar"
- ② Kinderboerderij De Knuffel-Wei
- ③ Compoststraat
- ④ Bijenhal St. Ambrosius
- ⑤ Uitzichtpunt spiraalberg
- ⑥ Verstelbare stuw
- ⑦ Helofytenfilter met windmolen en zonnepaneel
- ⑧ Poel met plankier
- ⑨ Wateroverstort en mini-waterkrachtcentrale
- ⑩ Bezoekerscentrum (koffie/thee/ijs/WC)
- ⑪ Buitenunit warmtepomp
- ⑫ Waterspellen
- ⑬ Gamer: zonnepanelen met spelletjes
- ⑭ Grondwaterpeilmeter
- ⑮ Wensput

Thematuinen

- A Voortuin
- B Schaduwtuin
- C Zaaistrook / mini tuintjes
- D Kruidentuin
- E Groentetuin
- F Fruittuin met insectentoren
- G Rietweide
- H Vlindertuin
- I 't Vogelbosje
- J 't Kring-Zit-Tuintje
- K De bloemberm
- L Spiraaltuin

Overige

- ⚡ Inleverpunt elektrische apparaten
- ☀ Vertelplek
- 🔊 Luisterpaal
- 🎮 Spelen
- 🐛 Beestjeswand/insectentoren/kriebelbak
- 👁 Uitzichtpunt
- 🎮 Gamer
- 🪑 Bankje
- 🚲 Oplaadpunt fietsen

Routes

- 🔴 Duurzaamheidscircuit
- 👉 Kabouterpad
- 👉 Bomenpad
- 👉 Blotevoetenpad

Bomenpad Ossenbeemd

De start is ten zuidwesten van het bezoekerscentrum (nabij het afdak).

Je kunt het Bomenpad lopen door de nummers op de paaltjes te volgen. De schuinte van het bordje bepaalt de looprichting.

In de tekst staan achter het nummer eerst de Nederlandse naam, maar omdat die per regio soms anders is, volgt hierna de Wetenschappelijke naam, vaak afgeleid van de Latijnse of Griekse naam. Die naam is internationaal overal gelijk.

Hierna vind je een beschrijving van de meest opvallende eigenschappen, zoals groeiwijze, bloei en vruchtvorm. In de afbeelding zijn die facetten vaak te zien, maar tijdens de wandeling niet. Dit is seizoensgebonden.

Is er iets veranderd of heb je suggesties, mail dan naar info@ossenbeemd.nl
Je kunt deze beschrijving ook downloaden van ossenbeemd.nl/ons-park/
Of scan de onderstaande QR code en klik op 'Download het boekje'.

Wij wensen je een aangename wandeling.

Ossenbeemd.nl

Nr.	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
-----	------------------	------------------------

1	Walnoot	<i>Juglans regia</i>
---	---------	----------------------

Grote boom, geveerd blad met 5-9 blaadjes, mannelijke bloemen zijn katjes, die na de bloei afvallen. Er zijn 4-5 cm grote steenvruchten met groene bolster, waar je zwarte vingers van krijgt bij het pellen. Bij een Notenboom blijven muggen uit de buurt. Daarom plant men een Notenboom vaak bij een terras.

Noten worden door kraaien gegeten. Ze vliegen met een noot in de bek omhoog en laten deze dan van grote hoogte vallen op een harde ondergrond. Ook eekhoorns komen noten plukken en verstoppen die dan in de grond. Vaak vergeten ze die dan in de winter op te graven en zo komt het dat de noten in het voorjaar kiemen en voor jonge boompjes zorgen. Zaailingen dragen pas na ca. 10 jaar noten. *Juglans* komt van: Jupiter en *glans* = eikel, dus Jupiters eikel. De laatste jaren hebben we last van de Noord-Amerikaanse Walnootboorvlieg, waarvan de larven de groene bolsters aantasten en slijmerig zwart maken.

2	Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>
---	--------------	-----------------------

Enige grote struiken, bloeien met platte schermen met witte bloemen die uitgroeien tot zwarte bessen, geliefd bij vogels en mensen (wel eerst koken, want iets giftig). Vogels, vooral spreeuwen, verspreiden de zaden. Soms hangen vlierbessen al te gisten, waardoor vogels dronken worden van de alcohol. Bloemschermen worden wel in pannenkoeken meegebakken en van de vlierbessen maakt men wel vlierbessensap.

2a	Anna Paulowna-boom	<i>Paulownia tomentosa</i>
----	--------------------	----------------------------

Aangeboden door Groei & Bloei, geen inheemse boom, maar oorspronkelijk uit China en in Nederland geïntroduceerd met medewerking van Anna Paulowna, de vrouw van koning Willem II. Zij was afkomstig was uit Rusland.

Hierna: een Beuk en drie afgezaagde Berken.

3	Klimop	<i>Hedera helix</i>
---	--------	---------------------

De kruipende of klimmende vorm is de jeugdfase, die pas overgaat in volwassen vorm als hij niet hoger kan klimmen. Dan maakt hij niet-gelobd blad, geen hechtwortels en gaat hij bloeien met bolvormige schermen, in september-oktober, dus heel welkom voor bijen, die dan niet veel andere bloemen meer hebben. Hier is de vorm die in de beukenboom klimt afgezaagd. Jammer, want de boom heeft er geen last van, hoogstens door meer wind te vangen. De volwassen vorm wordt ook als struik gekweekt.

Het bomenpad loopt achter de compostbak door en buigt verderop scherp rechtsaf.

4 Zwarte els

Alnus glutinosa

Vrij grote boom, groeit op vochtige grond en wordt vaak als windscherm aangeplant door fruittelers. Mannelijke bloemen zijn lange katjes, heel vroeg in de lente, vrouwelijke staan rechtop, zijn rood, hoogstens 5 mm lang en groeien uit tot elzenproppen, waar sijsjes graag de zaadjes uit pikken. Vaak blijven overjarige proppen aan de boom zitten, tegelijk met de groene jonge proppen. Dat maakt het wintersilhouet nog mooier. Het ronde blad wordt vaak aangevreten door larven van het elzenhaantje, een glimmend zwart kevertje. Bestrijding is niet nodig, want de boom herstelt zich in de tweede helft van de zomer goed. *Glutinosa* komt van gluta = kleefstof, omdat jonge twijgen en bladeren kleverig zijn. Na de IJstijd behoorden Elzen tot de eerste boomsoorten die de kale grond begonnen te koloniseren. Dat hebben ze vooral te danken aan de wortelknolletjes die stikstof uit de lucht kunnen opslaan, maar dan met behulp van *Frankia*-bacteriën, dus een andere bacterie dan in Vlinderbloemigen (*Rhizobium*).

5 Gelderse roos

Viburnum opulus

Grote struik is hier afgezaagd, maar aan de voet staan jonge scheuten. Bladeren gelobd, bloemen, roomwit, in 10 cm brede schermen waarvan de buitenste bloemen steriele lokbloemen zijn. Later helderrode bessen die giftig zijn en pas in tijd van voedselgebrek door vogels gegeten worden. Blad krijgt rode herfstkleur. *Viburnum* komt van viëre = buigen, vanwege de buigzame twijgen. Verderop langs het bomenpad komen we nog meer Gelderse roos-stuiken tegen.

Hierna volgen enige Kornoelje struiken en het bomenpad buigt hier rechtsaf.

6 Hollandse linde

Tilia x europaea

Hier staan 2 stuks + 1 kleinbladige Winterlinde, voorbij nr.7. De Hollandse linde is rond 1850 ontstaan uit kruising van de klei bladige Winterlinde x de grootbladige Zomerlinde. Bladeren zijn scheef eirond met gezaagde rand. Geeft soms veel wortelopslag, vaak vlakbij de stam. Omdat ze honderden jaren oud kunnen worden plantte men er vroeger een bij de geboorte van een koningskind. De bloei is in juni-juli met heerlijke geur, waar bijen op afkomen. Bladluizen komen graag op lindeblad, wat te merken is op eronder geparkeerde auto's vol honingdauw. Op het blad groeit op honingdauw zwarte schimmel. De Winterlinde is bijna afgestorven, maar schiet op meerdere plaatsen weer uit.

7. Vlinderstruik *Buddleja davidii*

In 1893 via Frankrijk ingevoerd uit China. Bloeit met mooie grote trossen, dankbaar gebruikt door vlinders. In tuinen wordt hij jaarlijks tot 50 cm hoogte teruggesnoeid om de bloemen op ooghoogte te krijgen; is hier ook gedaan. Dat snoeien kan het beste direct na de bloei gedaan worden. Snoeit men in het voorjaar, wat veel gedaan wordt, leidt tot minder bloemen, omdat die gevormd worden aan hout van het voorgaande jaar. Zait zich gemakkelijk uit en kiemt zelfs in dakgoten en tussen stoeptegels. Plant hem in de volle zon, dan wordt meer nectar gevormd. Hier staat hij wat te veel in de schaduw van de lindebomen.

8 Tamme kastanje *Castanea sativa*

Er staan twee stuks, in de kruidentuin en er tegenover in de dierenwei. Bladknoppen spits, bladeren grof getand, mannelijke katjes lang, met bokkengeur, vrouwelijke groeien uit tot gestekelde bolsters met daarin de 2 of 3 eetbare vruchten. Die worden vaak gepoft en smaken dan nog lekkerder dan rauw. Is al door de Romeinen meegebracht uit Zuid-Europa. Bestuiving wordt gedaan door vliegen die op de geur afkomen. Vanwege de geur plant men een kastanje nooit vlakbij een terras. Blad krijgt gele herfstkleur. *Sativa* komt van sat = zaaien.

9 Peer of Perelaar *Pyrus communis*

Er staan drie stuks, stoofperen 'Saint Rémy'. Groeit van nature verticaal, vaak met doorns aan tak-uiteinden. Bloeit in april met mooie witte bloemen, die bij nachtvorst kunnen bevroren met mislukte oogst als gevolg. Leiperen tegen een zuidmuur hebben daar geen last van. Vruchten op doorsnee iets korrelig vruchtvlees. Reageert dankbaar op de klimaatopwarming van tegenwoordig. *Communis* betekent algemeen. Afgevallen, rottende vruchten worden gegeten door vogels en door vlinders.

10 Meidoorn

Crataegus monogyna

Bloemen met één stijl en vruchten met één pit. Vruchten rood, geliefd bij vogels. Wordt vaak als haag aangeplant dankzij zijn dichte vertakking. Daarom schuilen en nestelen vogels er graag in. Vanwege het jaarlijks knippen bloeit een haag minder en geeft ook weinig vruchten. De orangerode bessen worden door vogels gegeten, die zo het zaad verspreiden. *Monogyna* = één vrouw. Er is ook een tweestijlige meidoorn, die heel sterk op de eenstijlige lijkt maar twee zaden per vrucht heeft en de vruchten zijn iets meer peervormig. Van beide soorten worden de vruchten al vroeg in de herfst gegeten.

Hier loopt het bomenpad verder door het poortje de vlindertuin in en even verder links door een ander poortje weer eruit. Voordat je rechtdoor bij nr. 11 komt, staat links:

10a Krentenboompje

Amelanchier lamarckii

Het Drents krentenboompje, is in de 18^e eeuw ingevoerd uit N.-Amerika. Heeft kale bruine knoppen en krijgt purperrode vruchten. Je komt ook andere namen tegen, want de geleerden zijn het nog niet eens over de juiste indeling en naamgeving. Voor ons niet zo belangrijk want de onderlinge verschillen zijn klein. Een krentenboompje is een sieraad in een tuin: bloeit in april heel rijk, tegelijk met het uitlopen van het blad, dat dan olijfgroen tot bruin-rose is. In augustus rijpen de vruchten tot dieprood of zwart, die eetbaar zijn en graag door merels en andere vogels gegeten worden. In september-oktober krijgen de bladeren een geeloranje herfstkleur die later vuurrood wordt. Stelt weinig eisen aan de grond.

Het pad vervolgens kom je bij:

11 Zoete kers of Kriek

Prunus avium

De belangrijkste stamouder van de consumptie-kersen. Bladeren met spitse top, onderzijde fluwelig behaard, bladsteel 3-7 cm met twee kleine paarse klieren. De witte bloemen staan in bundels bijeen. De rode zoete kersen zijn hoogstens 1,5 cm diameter. Vogels, en ook vossen, eten die en verspreiden zo de zaden. Half juni zijn alle vruchten eraf. Blad krijgt gele tot orangerode herfstkleur. *Prunus* = pruim en *avium* komt van avis = vogel.

12 Vuilboom

Rhamnus frangula

Hoge stuik, die de hele zomer bloeit en dus ook nectar geeft. Blad kleiner dan van Zoete kers. De rode vruchten worden later zwart. Vogels eten de bessen als ze overschakelen van zaad naar insecten, om hun darmen leeg te maken; het 'vuil' komt er dan uit, vandaar de naam. Ook mensen krijgen er diarree van. *Frangula* komt van *frangère* = breken, vanwege broos hout. De bladeren kleuren in de herfst geel of rood.

13 Wilde lijsterbes

Sorbus aucuparia

Hier afgezaagde boom met aan de voet enige jonge scheuten, geveerd blad met 9-17 blaadjes, soms tot 21. Knoppen en blad-onderzijde zijn grijs behaard. Bloemen in tot 14 cm grote schermen, vruchten rood en zeer geliefd bij vogels; bevatten niet veel suiker, wel zetmeel en er kan dus door gisting alcoholische drank van gemaakt worden. Een van de eerste bomen na de IJstijd, groeit ook op arme zure grond. *Aucuparia* komt van *avis capere* = vogels vangen. Voor mensen zijn de bessen giftig als je ze rauw eet.

14 Knotwilg

Salix alba

Staat hier op de oever. De Schietwilg, *Salix alba*, laat zich het best knotten van alle wilgensoorten, afgeknipte takken wortelen gemakkelijk als ze in de grond gestoken worden. De grijze bladkleur is door zijdeachtige beharing. Dunne twijgen zijn geschikt voor vlechtwerk. In het voorjaar verschijnen de katjes tegelijk met de bladeren. Groeit op vochtige grond net als andere wilgen, waar hij gemakkelijk mee kruist. *Alba* = wit.

15 Haagbeuk

Carpinus betulus

Grote boom met schuin omhooggerichte takken. Er staan 4 stuks. Bladeren met meer dan 10 paar nerven (in tegenstelling tot gewone beuk, met minder dan 10 paar nerven). Haagbeuk houdt, net als een haag van gewone Beuk, 's winters veel dor blad vast. Wordt vaak als haag aangeplant, die bij 2 – 4 keer per jaar knippen dicht vertakt, gunstig voor vogelnestjes. Zaden worden door de wind verspreid. *Betulus* = op berk lijkend.

16 Rode kornoelje

Cornus sanguinea

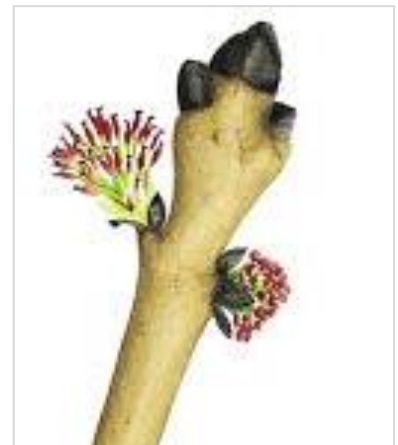
Deze struik staat bij het bruggetje, kan groot worden, met groene twijgen die 's winters rood kleuren, vooral de jonge twijgen. Blad krijgt een paars-rode herfstkleur. De welriekende witte bloemen staan in dichte tuilen en geven purperblauwe tot zwarte bessen die lichtgiftig zijn. Takken die de grond raken wortelen gemakkelijk. Groeit het beste op kalkrijke grond, maar groeit ook op neutrale of zelfs lichtzure grond. Vormt een dicht takkengestel. De sierwaarde heeft hij alleen te danken aan de roodkleuring van de twijgen in de herfst. De bloemtuilen in juni ruiken muf, waar zweefvliegen en kevers op afkomen.

17 Es

Fraxinus excelsior

Heel grote boom, die elders vaak last heeft van taksterfte, kan ook slecht tegen droge of zure grond. Heeft graag leem in de ondergrond. Opvallend zijn 's winters de zwarte, tegenoverstaande knoppen, die vrij laat in het voorjaar uitlopen. De twijgen zijn grijsgroen, kaal. Geveerde bladeren hebben 7-11 blaadjes en staan tegenover elkaar. Mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten apart en kunnen aan dezelfde boom of aan verschillende bomen zitten. De bloemen staan in dichte pluimen en de gevleugelde vruchtrossen zien eruit als sleutelbossen. De Es kan slecht tegen droge grond en tegen luchtvervuiling. In de herfst valt het blad zonder herfstverkleuring af.

Het pad rechts langs het water aanhouden.

18 Beuk

Fagus sylvatica

Grote boom, staat hier aan de waterkant en is zo verzekerd van vrijwel stabiele grondwaterstand, wat de beuk vereist. Wel heeft hij graag kalkrijke grond. Opvallend is de gladde stam en 's winters de zeer spitse bladknoppen. In de herfst zijn de driekantige beukenootjes zeer geliefd bij vele dieren. Ook kinderen eten ze graag. Wel voorzichtig zijn, want grote hoeveelheden schijnen licht giftig te zijn. Onder een beukenboom kiemen altijd veel zaden, die in grote aantallen opgroeien. Grote bomen geven donkere schaduw, waardoor in een beukenbos geen onderbegroeiing is. De stam verdraagt geen zon. *Fagus* komt van het Grieks phagein, eten.

Eerst volgt hier rechts een Winterlinde en dan:

19 Zomereik *Quercus robur*

Grote boom, die honderden jaren oud kan worden en hier inheems is, dus zeer goed aangepast aan onze natuur, wat blijkt uit de honderden diersoorten die erop leven. Als een eikel kiemt, maakt hij eerst een penwortel, die de boom heel diepe wortels bezorgt en altijd contact houdt met grondwater. Het blad is gelobd en geen of een zeer korte bladsteel (in tegenstelling tot de winteraik, die wel een bladsteel heeft, Zomereik zonder). Eikels worden graag door groot wild gegeten. Op de bladeren groeien vaak galappels, waar kinderen vroeger inkt van maakten.

Het pad naar links volgen, vóór het blote-voetenpad.

20 Hazelaar *Corylus avellana*

Heel grote struik, waaraan 's winters al lange gele mannelijke katjes hangen, verdaagt veel schaduw. De vrouwelijke bloemen zijn heel klein, met alleen de rode stijlen zichtbaar. De wind zorgt voor de bestuiving. De hazelnoten groeien in lichtgroene vruchtomhulsels, meestal met drie bijeen, ze worden gegeten door vogels, eekhoorns, muizen en mensen. *Avellana* komt van Avella, een stad ten zuiden van Rome. Maar de Hazelaar is ook in Nederland inheems. Het blad krijgt een gele herfstkleur. Van vertakte takken worden soms wichelroedes gemaakt om ondergrondse waterbronnen op te sporen, maar ook goud en zilver.

Het pad naar links volgen.

21 Rode aalbes *Ribes rubrum*

Struik die veel aangeplant wordt in tuinen, maar waar vogels graag van komen eten. Daarom staan ze vaak onder netten. Hier staat hij aan de voet van de spiraalberg. Ook al zijn de bloemen klein, bijen bestuiven ze goed. De zoetzure bessen worden per tros geoogst en verkocht. Er is ook een witte variëteit, die door vogels niet als iets eetbaars herkend wordt; heeft dezelfde smaak. *Rubrum* = rood.

22 Kardinaalsmuts *Euonymus europaeus*
of -hoed

Struik met groene vierkante twijgen, bloemen 3-5 bijeen, vruchten 4-hokkig, roze, zaden met oranje zaadrok. Voor mensen giftig, maar vogels eten ze wel en zorgen voor verspreiding. In de zomer worden de struiken vaak aangetast door stippel-motten die webben spinnen, maar ook door mezen gegeten worden. *Europaeus* = Europees.

23 Hondroos *Rosa canina*

Staat iets links van de spiraalberg, vlakbij het Kring-zit-tuintje rond de geknotte plataan. De twijgen hebben veel stekels die haakvormig gebogen zijn. De bloemen zijn enkel, zodat insecten goed bij de nectar kunnen. Na bestuiving groeien bloemen uit tot 2 cm grote rode bottels, die vooral door groenlingen gegeten worden. Wordt door rozenkwekers gebruikt als onderstam om cultuur-rozen op te enten. *Rosa* = roos en *canina* = hond.

Het pad rechtdoor volgen, richting achterkant van de bijenstal.

24 Veldesdoorn of Spaanse aak *Acer campestre*

Inheemse boom, staat achter de bijenstal. Bladsteel Spaanse aak heeft melksap, vruchten met 2 bijeen met horizontaal afstaande vleugels zodat ze in de herfst als ze afvallen rondjes draaien in de lucht en zich zo verspreiden. Wordt heel vaak als heg aangeplant, groeit het liefst op kalkrijke grond en vrij snel. Een heg wordt vaak 4 keer per jaar geknipt. Blad krijgt botergele herfstkleur. *Campestre* komt van campus = veld. De sapstroom komt, net als bij de Berk, de Haagbeuk en de Walnoot al in december op gang en snoeien moet dan ook eerder gebeuren.

25 Robinia of Valse acacia *Robinia pseudoacacia*

Boom achter de bijenstal, takken met doorns en geveerde bladeren, bloemen wit, geuren en zitten aan dichte trossen, hoort bij de vlinderbloemigen, kan dus stikstof uit de lucht halen met de bacteriën in zijn wortelknolletjes en maakt de grond zo voedselrijker. Krijgt in de herfst peulen. De stam en takken hebben diepe groeven, waarin vogels noten vastzetten om open te hakken. Is een Noord-Amerikaanse soort, maar zaait zich hier ook volop uit. Op voedselrijke grond worden de twijgen slap en breken gauw. De zaden kiemen alleen bij voldoende licht, dus in bosranden, niet in het bos. *Robinia* komt van Robin, een hovenier in Frankrijk en *pseudoacacia* = schijn-acacia.

Het pad linksaf volgen.

25a Rode paardenkastanje *Aesculus x carnea*

Gekregen van de Heemkundekring en geplant bij de voordeur van de bijenhal, aan de rand van de poel. Rond 1800 heeft een Fransman deze ontwikkeld uit een kruising van de Europese witte paardenkastanje met de Amerikaanse rode pavia. Omdat deze beide soorten niet heel nauw verwant zijn zet deze hybride maar weinig vruchten. De bolsters zijn veel minder gestekeld dan die van de Witte paardenkastanje. Deze is minder vatbaar voor de bloedingsziekte en voor de mineermot dan de Europese witte paardenkastanje.

26 Ruwe berk *Betula pendula*

Boom met meestal witte stam, hier erg gebarsten. Aftangende twijgen. Bloeit met katjes en veel mensen zijn allergisch voor de pollen. Bladeren driehoekig, tot bijna ruitvormig getand. De witte schors vergaat vrijwel niet en turfstekers vonden die soms zelfs nog aan het kienhout onder 1 of 2 m dik veen. Blad krijgt een goudgele herfstkleur, geeft weinig schaduw, wortelt oppervlakkig, waardoor de omgeving vaak gauw verdroogt. In december komt de sapstroom al op gang en snoeien dient dus voor die tijd te gebeuren. Het zoete sap kan worden afgetapt om te drinken. Het boorgat moet met een goed passende kurk worden afgesloten. Mieren kruipen tegen de stam omhoog om boven bladluizen te gaan melken die van het zoete sap gedronken hebben; opgaande mieren zijn slanker dan neergaande. Wortelt oppervlakkig, waardoor het grondoppervlak gauw uitdroogt. *Betula* is het Keltische woord voor slaan, *pendula* = hangend.

27 Appel *Malus domestica*

Komt oorspronkelijk in het wild voor in Europa en West-Azië, bloeit in het voorjaar met witte, iets roze bloemen. De zaden (appel-pitten) zitten in een klokhuis. Ze zijn iets giftig, maar alleen als je er veel van eet. Uit weggegooide klokhuizen kiemen soms zaden en de 'bosappels' worden dan wel *Malus sylvestris* genoemd. Sinds de komst van chemische bestrijdingsmiddelen ontstonden nieuwe appelrassen die steeds gevoeliger werden voor ziektes. Daartegen groeit de laatste jaren veel weerstand en nu zijn kwekers gaan selecteren op geringere ziektegevoeligheid en de fruittelers zijn meer met biologische ziektebestrijding gaan werken. Wie zelf een appelboom wil planten kan het beste terugrijpen naar een oud appelras en dan met biologische ziektebestrijding werken. Ook is er nogal keuze uit vroegheid van rijping en uit bewaarbaarheid. Al die variatie is te vinden bij de pomologische vereniging. *Malus* = slecht, schadelijk en *domestica* = aan huis gekweekt.

28 Vogelkers

Prunus padus

Grote, inheemse boom, staat achter de fietsenstalling. Groeit graag in een beekdal, zoals hier, bloeit in het voorjaar met ongeveer 10 cm lange trossen witte bloemen die na bestuiving door vlinders uitgroeien tot zwarte bessen van 7-9 mm doorsnee, waar vooral merels gek op zijn, vandaar de naam. Verdraagt schaduw, maar bloeit dan minder rijk. *Prunus* = pruim.

29 Hortensia

Hydrangea macrophylla

Deze Hortensia-soort wordt van oudsher het meest aangeplant. Oorspronkelijk waren de bloemen in het midden van de schermen de vruchtbare bloemen, met steriele lokbloemen daar omheen, tegenwoordig 'Lace-cap' type genoemd. Kwekers hebben allerlei variaties gekweekt, waaronder veel met bolle schermen die volledig uit steriele lokbloemen bestaan, zogenaamde Boerenhortensia's. De bloemkleur hangt o.a. af van de hoeveelheid opneembaar aluminium in de grond en varieert van rood op zure grond tot blauw op basische grond, veroorzaakt door anthocyaan in het celvocht, dezelfde kleurstof die in rode kool zit. Tegenwoordig zijn er typen die van kleur wisselen tijdens de bloei. Uitgebloeide bloemen blijven mooi voor droogboeketten. *Hydrangea* = watervaatje en *macrophylla* grootbladig.

30 Hulst

Ilex aquifolium

In de Ossembeemd staat wel een in 1895 door boomkweker J.C. van Tol gekweekte vorm zonder stekels aan de bladranden, zie foto. Deze variëteit staat achter het bezoekerscentrum tussen allerlei andere struiken. Hulst zijn wintergroene struiken, die kunnen uitgroeien tot boom. Meestal aparte mannelijke en vrouwelijke exemplaren, met gestekelde bladeren, wordt daarom veel als heg aangeplant. De twijgen zijn groen en kaal, bessen zijn rood en worden door vogels gegeten. Vogels eten de bessen, poepen de zaden uit en verspreiden zo de hulst. Hoe hoger de boom groeit hoe minder stekels de bladeren krijgen omdat het vraatrisico hogerop afneemt. Groeit van nature als ondergroei in bossen en verdraagt dus veel schaduw. *Aquifolium* = met bladtanden.

